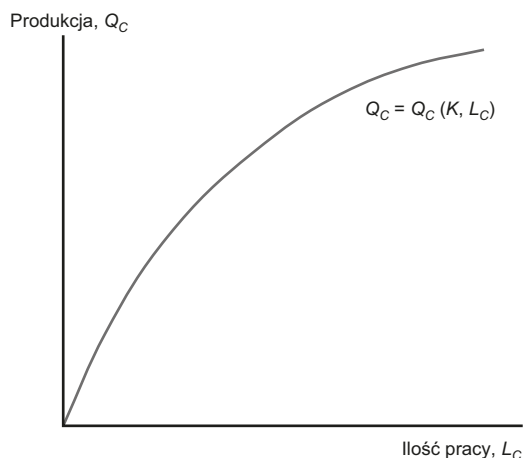
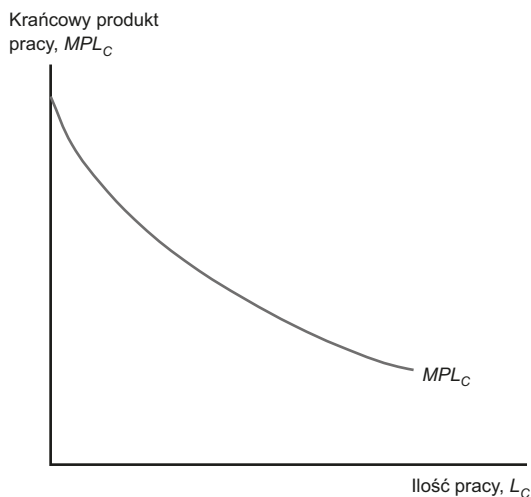

dowiedzieliśmy się, że granica możliwości produkcyjnych pokazuje, co gospodarka jest w stanie wytworzyć; w tym przypadku informuje nas, jaką wielkość produkcji żywności ta gospodarka jest w stanie wytworzyć przy danej ilości tkaniny i na odwrót.

Rysunek 4.1. Funkcja produkcji tkaniny

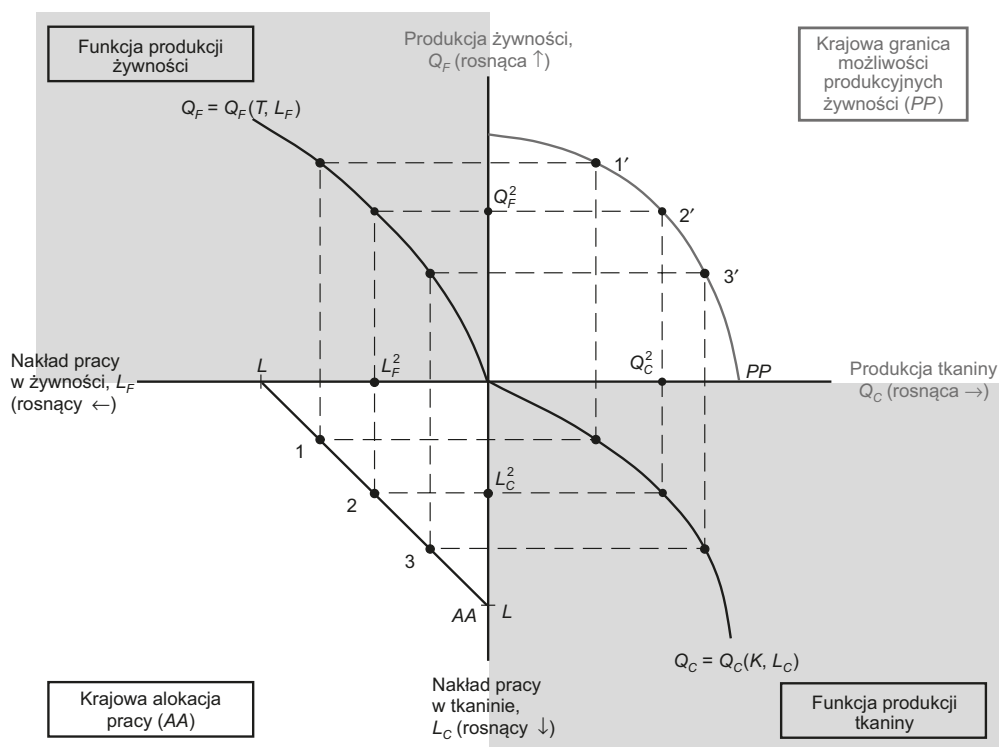
Im większy nakład pracy jest włożony w produkcję tkaniny, tym większa jest produkcja. Jednak w wyniku zmniejszających się przychodów każda kolejna osobogodzina zwiększa produkcję o mniej niż poprzednia, co przedstawia krzywa zależności produkcji od nakładów pracy, która staje się bardziej płaska dla wyższych poziomów zatrudnienia.

Rysunek 4.2. Krańcowy produkt pracy

Krańcowy produkt pracy w sektorze tkaniny, równy nachyleniu funkcji produkcji przedstawionej na rysunku 4.1, zmniejsza się wraz ze wzrostem wykorzystania pracy w tym sektorze.

Rysunek 4.3 jest czteroczęściowy. W prawej dolnej ćwiartce pokazujemy raz jeszcze wykres funkcji produkcji tkaniny z rysunku 4.1. Tym razem jednak obracamy rysunek o 90 stopni zgodnie z ruchem wskazówek zegara: przesunięcie się wzdłuż osi pionowej odpowiada wzrostowi nakładów pracy w sektorze wytwarzającym tkaninę, podczas gdy przesunięcie w prawo wzdłuż osi poziomej przedstawia wzrost produkcji tkaniny. Z kolei w lewej górnej ćwiartce przedstawiamy w analogiczny sposób funkcję produkcji żywności; ta część wykresu jest również odwrócona tak, aby ruch w lewo wzdłuż osi poziomej wskazywał na wzrost nakładów pracy w sektorze produkcji żywności, podczas gdy ruch w górę wzdłuż osi pionowej wskazuje na wzrost produkcji żywności.

Rysunek 4.3. Granica możliwości produkcyjnych w modelu czynników specyficznych

Produkcja tkaniny i żywności jest określana przez alokację siły roboczej. W lewej dolnej ćwiartce alokację pracy między sektorami można zilustrować punktami na linii AA , które przedstawiają wszystkie kombinacje nakładów pracy w sektorze tkaniny i żywności, sumujące się do całkowitej podaży pracy L . Konkretny punkt położony na AA , np. punkt 2, przedstawia nakład pracy w sektorze tkaniny (L_C^2) i nakład pracy w sektorze żywności (L_F^2). Krzywe w prawej dolnej ćwiartce i górnej lewej ćwiartce przedstawiają odpowiednio funkcje produkcji dla tkaniny i żywności; pozwalają one określić wielkość produkcji (Q_C^2, Q_F^2) przy danym nakładzie pracy. Następnie w prawej górnej ćwiartce krzywa PP pokazuje, jak zmienia się produkcja obu dóbr w miarę tego, jak praca przesuwana jest z sektora żywności do sektora tkaniny, według punktów produkcji 1', 2', 3' odpowiadających alokacji siły roboczej 1, 2, 3. Z powodu malejących przychodów PP jest krzywą, a nie linią prostą.